

2023 ve 2024 YILI ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMLERİ

Ahmet Gündüz

Yeminli Mali Müşavir, Türkiye, e-mail: Info@agdenetim.com

Enflasyon tanım itibari ile Genel fiyat düzeyinin sürekli olarak artması ve para değerinin düşmesidir. Diğer bir tanımla, fiyatlar genel düzeyindeki sürekli artıştır. Enflasyon çeşitli nedenlerle ortaya çıkmakta olup, finansal raporlar üzerinde tahribata neden olmaktadır.

ENFLASYONUN ETKİSİ

Enflasyon dönemlerinde finansal tablolarda değişik tarihlerde yapılmış işlemler sonucunda oluşan veriler, farklı satın alma gücündeki para birimleri ile ifade edilmiş olacağından finansal tablolardaki bilgileri anlamsız hale getirmektedir.

ÖRNEĞİN; 2020 yılı içinde satın alınmış bir makine ile 2023 yılında satın alınmış ticari mal stoku aynı değerlendirme ölçüsü ile yani maliyet bedeli ile bilançoda gözükmektedir. 2020 yılındaki paranın değeri ile 2023 yılı değeri toplanarak aktif büyüklüğü ortaya çıkmaktadır.

Enflasyonun bilanço üzerindeki etkisi, bilanço kaleminin parasal olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

Fiyatlar genel seviyesindeki değişmelerin etkisinden bağımsız olarak, tutarları paranın nominal değeri (veya sayısı) itibarıyla değişmeyen varlık ve borçlar, **parasal bilanço kalemleridir**.

Parasal kalemlere örnek olarak; kasa ve bankadaki paralar, alacaklar, alacak senetleri, ticari borçlar, banka kredileri, borç senetleri vb. gösterilebilir.

Citation/Atf: GÜNDÜZ, A. (2023). 2023 ve 2024 YILI ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMLERİ. *İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ*. 133(6): 39-59

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Ahmet Gündüz
E-mail: Info@agdenetim.com

Bu çalışma, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMU

KÜMİ FRS KAPSAMINDA; (Bağımsız Denetim Yoktur.)

1. Finansal Durum Tablosu
2. Kâr veya Zarar Tablosu
3. Dipnotlar

TFRS / BOBİ FRS KAPSAMINDA; (Bağımsız Denetim Zorunludur.)

1. Finansal Durum Tablosu
2. Kâr veya Zarar Tablosu
3. Nakit Akış Tablosu
4. Öz kaynak Değişim Tablosu,
5. Dipnotlar

VUK KAPSAMINDA; (Bağımsız Denetim Yoktur.)

1. Bilanço
2. Gelir Tablosu
3. Satışların Maliyeti Tablosu
4. Fon Akım Tabloları
5. Nakit Akım Tablosu
6. Kâr Dağıtım Tablosu
7. Öz kaynak Değişim Tablosu

ENFLASYONUN ETKİSİ

Parasal kalemlerin dışında kalan diğer bilanço kalemleri ise **parasal olmayan kalemlerdir**. Ancak, parasal ve parasal olmayan kalemlerin ayırımında her zaman kesin bir sınır bulunmamaktadır.

Bu gibi durumlarda, ilgili kalemler özel nitelikleri itibarıyla incelenmeli, parasal kalem olup olmadıkları belirlenmelidir.

Örneğin; alınan avanslar kalemi bir hizmetin yapılması veya bir malın teslimi için alınmışsa parasal olmayan kalemdir.

ENFLASYONUN DÖNEM KARI/ZARARINA OLAN ETKİLERİ

Enflasyonun hızlı olduğu dönemlerde genellikle fiktif karlar olduğundan fazla görünmektedir.

- İşletmenin faaliyet sonuçları hakkında yanlış izlenimler oluşması
- Fazladan vergi tahakkuk ettirilmesi,

- Gereğinden fazla temettü ödemeleri oluşması,

- Yanlış yatırım kararları alınması gibi çok sayıda etkisi vardır.

ENFLASYON MUHASEBESİ KAPSAMI

Enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzenlenmesine yönelik düzenlemeler şöyledir;

- **TFRS Kapsamında:** TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Standardı,

- **BOBİ FRS Kapsamında:** BOBİ FRS Bölüm 25 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama

- **VUK Kapsamında:** Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinde yer alan düzenlemeler.

ENFLASYON MUHASEBESİ KAPSAMI

Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci madde hükmüne göre, kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin Yİ-ÜFE endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutmaları gerekmektedir.

VUK'daki düzenlemeye göre, şartlar oluştuğu takdirde işletmelerin mali tablolarını ÜFE endeksini esas alarak düzeltmeleri söz konusudur. Bu tercihe bırakılmış bir husus değildir. İşletmeler zorunlu olarak enflasyon düzeltmesi yapmak zorundadırlar.

Cumhurbaşkanı (5024 Sayılı Kanun'da Bakanlar Kurulu); bu maddede yer alan % 100 oranını % 35'e kadar indirmeye veya tekrar % 100'e kadar yükseltmeye, % 10 oranını ise % 25'e kadar yükseltmeye veya tekrar % 10'a kadar indirmeye yetkilidir.

2021 yılı Aralık ayında enflasyon muhasebesinin uygulanması için Vergi Usul Kanununda aranan tüm şartlar gerçekleşmiş olmakla beraber (Yİ-ÜFE artışı içinde bulunulan dönem dahil üç yıl için Aralık 2021

itibarıyla %103'e ulaştı ve bir yıllık Yİ-ÜFE ise %35 oldu.) enflasyon muhasebesi uygulamasına geçilmedi.

Vergi Usul Kanununa **20 Ocak 2022 tarih ve 7352 sayılı Kanunun 1. Maddesi ile eklenen "Geçici Madde 33" ile; geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde mükerrer 298 inci madde kapsamındaki enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tabloların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağı hükmü ihdas edildi.**

Diğer bir ifadeyle, VUK'ta yer alan enflasyon düzeltmesine ilişkin maddenin uygulaması iki yıl süreyle olanaksız hale getirilmiş oldu.

VUK açısından 2023'e kadar enflasyon muhasebesinin uygulanamıyor olmasına karşın, 2021 yılından bu yana yeniden değerlendirilebilirliğine izin verilmektedir. Diğer bir ifadeyle, duran varlıklarda kısmi bir enflasyon düzeltmesi yapılabilmesi mümkündür.

Ancak bunun yapılması durumunda (**geçici 32. Madde**) ortaya çıkan değerlendirme farkı matrah kabul edilerek üzerinden **%2 vergi ödenmesi** gerekmektedir. (**298/ç'den yararlanılmışsa vergisiz yeniden değerlendirme de yapılmış olabilir.**)

Oysa ki enflasyon muhasebesi ile ilgili erteleme yapılmamış ve VUK mükerrer madde 298 uyarınca finansal raporlar enflasyona göre düzeltilebilmiş olsaydı böyle bir matrah ve vergi söz konusu olmayacaktı.

Geçici vergi dönemlerinde, enflasyon düzeltmesine gerek bulunup bulunmadığının tespitinde, **son üç hesap dönemi (son üç yıl) yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dahil önceki otuzaltı ay ve içinde bulunulan hesap dönemi yerine son oniki ay dikkate alınacaktır.**

Bir hesap dönemi içindeki geçici vergi dönemlerinin herhangi birinde düzeltme yapılması halinde takip eden geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunulan hesap

dönemi sonunda da düzeltme yapılacaktır.

Enflasyon düzeltmesi, parasal olmayan kalemlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle, finansal tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanmasını ifade eder.

$$\text{Düzeltilme Faktörü 1} = \frac{\text{Dönem Sonu Endeks}}{\text{Dönem Başı Endeks}}$$

$$\text{Düzeltilme Faktörü 2} = \frac{\text{Dönem Sonu Endeks}}{\text{Dönem Ortalama Endeks}}$$

$$\text{Düzeltilme Faktörü 3} = \frac{\text{Dönem Sonu Endeks}}{\text{İlgili Kalemin Bilanço Giriş Tarihindeki Endeks}}$$

ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAYACAK MÜKELLEFLER

-Bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, enflasyon muhasebesi uygulama koşullarının gerçekleştiği dönemlerde **enflasyon muhasebesi uygulaması yapmak zorundadırlar.**

-Altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştirak eden mükellefler, **enflasyon muhasebesi uygulanması için gerekli koşulların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesi yaparlar.**

2023 takvim yılı sonu itibarıyla (Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler, 2024 yılında biten özel hesap dönemi sonu itibarıyla), **2023 hesap dönemine ilişkin mali tabloların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.**

-Ayrıca şartların oluşmasına bağlı olarak geçici vergi dönemleri dâhil 2024 hesap dönemi (kendisine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2025 yılında biten hesap dönemi) ve şartların devamına bağlı olarak izleyen dönemlere (geçici vergi dönemleri ve hesap dönemleri) enflasyon düzeltmesi uygulanacaktır.

-Kazançlarını işletme hesabı esasına (zirai işletme hesabı dâhil) göre tespit eden mükellefler ile serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabı mükellefler enflasyon düzeltmesi yapamazlar.

Ancak, bunlar sadece, amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini düzeltilmiş tutarları üzerinden amortismanına tabi tutabilirler.

Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükellefler ile kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen Ancak, Türk para birimiyle kayıt yapmaya dönen mükelleflerden, Türk para birimiyle kayıt yapmaya başlanılan yıldan itibaren üç yıl geçmemiş olanlar enflasyon düzeltmesi yapamazlar.

DÜZELTME İŞLEMLERİNDE

DİKKATE ALINACAK TARİHLER

Kayıtlara Giriş Tarihleri Belirsiz Olanlar:

Kayıtlara giriş tarihi ay olarak belli edilemeyen parasal olmayan iktisadi kıymetler için ilgili kıymetin işletme bünyesine girdiği yılın ilk ayının, kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli edilemeyen iktisadi kıymetler için ise işletmenin hayata geçtiği yılın ilk ayının (işletmenin 2005 yılından önceki bir tarihte kurulmuş olması halinde 2005 yılının Ocak ayı) düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması uygun bulunmuştur.

Düzeltilmeye tabi parasal olmayan bilanço kalemlerinin düzeltmeye esas değerleri aşağıda açıklanmıştır:

3.128,08

Düzeltilme Katsayısı = ----- = 9,1469

341,88

*Aralık 2023 Endeksi henüz belli olmadığından 3.128,08 olarak varsayılmıştır.

Stokların düzeltilmesinde basit ortalama yönteminde dönem ortalama düzeltme katsayısı kullanılmaktadır.

Finansal Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat Endeksi

Dönem Ort. Düz. K. = -----

(Fin. Tabl. Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat End. + Bir Önceki Dön. Sonundaki Fiyat End.) / 2

Taşıma Katsayısı: Taşıma, finansal tablolardaki parasal olmayan kalemlerin tutarlarının taşıma katsayısı kullanılarak, ilgili dönemin sonundaki yeni değerlerinin hesaplanmasıdır.

Örneğin: 31.12.2023 tarihi itibarıyla düzeltme katsayıları kullanılarak enflasyon düzeltmesi yapılmış bilançonun, 31.12.2024 tarihinde düzenlenmiş bilanço ile karşılaştırılabilmesi için 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş bilanço kalemlerinin taşıma katsayısı ile düzeltilerek

a) Maddi duran varlıklar **maliyet bedeli**, mali duran varlıklar ise **alış bedeli** üzerinden düzeltmeye tabi tutulur.

b) Maddi duran varlıklar, mali duran varlıklar ile stokların maliyet veya alış bedelleri içinde aktifleştirilen finansman giderleri bulunuyor ise; reel olmayan finansman maliyeti düşüldükten sonra kalan tutarlar düzeltmeye tabi tutulur.

Düzeltilme işleminde esas alınabilecek en eski Düzeltilmeye Esas Tarih, 2005 yılının Ocak ayından (2004 takvim yılında enflasyon düzeltmesine tabi tutulan en son bilançoda yer alan parasal olmayan kalemler için, 31.12.2004 tarihinden) itibaren başlar.

Örneğin, Nisan 2018 döneminde satın alınmış bir demirbaşın 31.12.2023 tarihindeki düzeltilmiş değerini hesaplayabilmek için, Nisan 2018 dönemi düzeltme katsayısının belirlenmesi gerekir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNDE

UYGULAYACAK KATSAYI HESAPLAMASI

Aralık 2023 dönemi Yİ-ÜFE 3.128,08*, Nisan 2018 dönemi Yİ-ÜFE ise 341,88 olarak yayınlanmıştır. Buna göre, Nisan 2018 dönemi düzeltme katsayısı aşağıda hesaplanmıştır:

31.12.2024 tarihindeki paranın satın alma gücü cinsinden ifade edilmesi sağlanır.

Finansal Tablonun Ait Olduğu

Aya İlişkin Fiyat Endeksi

Taşıma Katsayısı = -----

Bir Önceki Dönemin Sonundaki

Fiyat Endeksi

Örneğin, 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş bilançonun 31.03.2024 tarihine (2024 yılı 1. Geçici vergi dönemi sonu) taşınmasında kullanılacak taşıma katsayısı aşağıda hesaplanmıştır (Aralık 2023 dönemi Yİ-ÜFE 3.128,08, Mart 2024 dönemi Yİ-ÜFE ise 4.066,50 olarak varsayılmıştır):

2024 Yılı Mart Ayına İlişkin Fiyat Endeksi 4.066,50

Taşıma Katsayısı = ----- = ----- = 1,2999

2023 Yılı Aralık Ayına İlişkin Fiyat Endeksi 3.128,08

5024 Sayılı Kanun ile yeniden düzenlenen V.U.K. mükerrer 298. Maddesinde kapsama giren mükelleflerin enflasyon muhasebesi uygulanacak geçici vergi dönemlerinin sonu itibarıyla finansal tabloları düzenlemek ve enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda oldukları belirtilmiştir.

Ancak, Vergi Usul Kanunu'na 5024 Sayılı Kanun'la eklenen Geçici 25. Madde uyarınca 31.12.2023 tarihi itibarıyla yalnızca bilanço düzeltililecek, diğer finansal tablolarda herhangi bir düzeltme yapılmayacaktır.

VUK'un geçici 31 inci maddesi, geçici 32 nci maddesi ve/veya mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetler için düzeltmeye esas tarih olarak; geçici 32 ve mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirilmiştir.

Ancak geçici 31 inci madde kapsamında yeniden değerlendirilmiş olanlarda yeniden değerlendirilmesi için esas alınan aktifte kayıtlı olma şartının arandığı tarihten önceki ayın son günü, geçici 32 ve/veya mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirilmiş olanlarda, yeniden değerlemenin ilgili olduğu dönemin son günü dikkate alınarak enflasyon düzeltmesi yapılmalıdır.

Belirli bir borca ilişkin finansman giderinin birebir ve doğrudan ilgili iktisadi kıymetin maliyetine dahil edilerek aktifleştirildiği durumlarda reel olmayan finansman giderinin tevsik edilebildiği kabul edilir. Bu durumda düzeltme borç tutarı esas alınarak yapılır.

Aksine, çok farklı kaynaklardan doğan finansman giderlerinin bir havuzda toplanarak ilgili kıymetlere dağıtılması şeklinde yapılan aktifleştirmelerde ise reel olmayan finansman maliyetinin tevsik edilemeyeceğinden; böyle bir durumda düzeltme toplam finansman maliyeti esas alınarak yapılması uygun olacaktır. (Bu yöntem tercihen de kullanılabilir.)

"Toplam finansman maliyetinin esas alınması" yönteminden yararlanan mükellefler, seçimi yaptıkları hesap dönemi dâhil üçüncü hesap döneminin sonuna kadar bundan dönemeyeceklerdir.

Örnek: ABC İşletmesi, 20.04.2020 tarihinde 10.000.000,00 TL kredi kullanarak bir makine satın almıştır. 20.07.2020 tarihinde faizlikle birlikte 12.000.000,00 TL ödenerek kredi kapatılmıştır. 2.000.000,00 TL faiz, makinenin maliyetine dahil edilmiştir. İşletme yeniden değerlendirilmiştir. (ROFM tevsik edilebilmektedir. Borç tutarı esas alınacak yöntemden yararlanılmaktadır.)

Hesaplama:

Nisan 2020 Endeksi : 474,69

Temmuz 2020 Endeksi : 490,33

Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08

Borcun Kull. Dön. Ait Yİ-ÜFE Artış Oranı= (Temmuz 2020 Endeksi – Nisan 2020 Endeksi) /
Nisan 2020 Endeksi = (490,33 – 474,69) / 474,69 = **0,0329**

Reel Olmayan Finansman Maliyeti = Borç Tutarı x Borcun Kullanıldığı Döneme Ait Yİ-ÜFE
Artış

Oranı

= 10.000.000,00 TL x 0,0329

= **329.000 TL**

*Aralık 2023 Endeksi henüz belli olmadığından 3.128,08 olarak varsayılmıştır.

Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulacak Makine Bedeli = Toplam Makine Maliyeti – ROFM
= 12.000.000,00 TL – 329.000 TL
= 11.671.000,00 TL

Düzeltilme Katsayısı = Aralık 2023 Endeksi / Nisan 2020 Endeksi

= 3.128,08 / 474,69 = 6,5897

Makinenin Düzeltilmiş Değeri = Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulacak Makine Bedeli x
Düzeltilme Katsayısı

= 11.671.000,00 TL x 6,5897

= 76.908.388,70 TL

Tesis, Makine ve Cihazlar Hes. Eklenecek Tutar = Makinenin Düzeltilmiş Değeri – Toplam
Makine Maliyeti

= 76.908.388,70 TL – 12.000.000,00 TL

= 64.908.388,70 TL

31.12.2023

253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI

64.908.388,70

253.01 Tesis Makine ve Cihazlar Enf. Farkı Hesabı

698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HES.

64.908.388,70

Mükelleflerin **reel olmayan finansman maliyetlerini tevsik edememesi halinde ise**, aktive giren kıymetlerin maliyet veya alış bedeline dahil edilen ancak tevsik edilemeyen finansman giderlerinin reel olmayan kısımları hesaplanırken şu yol izlenir:

Toplam finansman maliyetlerine, ilgili döneme ait Yİ-ÜFE (TEFE) artış oranının dönem

ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi sonucunda belirlenen oranlar uygulanmak suretiyle bulunan tutar, maliyet veya alış bedelinden düşülür.

Örnek: Önceki örnekte yer alan **ABC İşletmesi**'nin finansman maliyeti tevsik edilememekte olması durumunu ele alalım.

Nisan 2020 Endeksi : 474,69
 Temmuz 2020 Endeksi : 490,33
 Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08
 Nisan 2020 Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı : 10,38

ROFM = (İlgili Dön. Ait Yİ-ÜFE Artış Oranı /İlgili Hesap Dön. Ait Ort. Ticari Kredi Faiz Oranı)

xToplam Finansman Maliyeti

Temmuz 2020 Endeksi – Nisan 2020 Endeksi) / Nisan 2020 Endeksi

ROFM = ----- x Toplam Finansman Maliyeti

Nisan 2020 Ortalama Ticari Kredi Faizi

(490,33 – 474,69) / 474,69

ROFM = ----- x 2.000.000,00 TL

0,1038

0,0329

ROFM = ----- x 2.000.000,00 TL = 633.911,37 TL

0,1038

Enflasyon kredi faizinden yüksek olursa; aktifleştirilen faizin tamamı reel olmayan finansman maliyeti olarak, iktisadi kıymetin maliyetinden çıkarılarak enflasyon düzeltme hesabına aktarılır. Varlığın enflasyon düzeltmesinde kalan tutar esas alınır.

0,0329

ROFM = ----- x 2.000.000,00 TL = 633.911,37 TL

0,1038

Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulacak Makine Bedeli = Toplam Makine Maliyeti – ROFM

= 12.000.000,00 TL – 633.911,37 TL

= 11.366.088,63 TL

Düzeltilme Katsayısı = Aralık 2023 Endeksi / Nisan 2020 Endeksi

= 3.128,08 / 474,69 = 6,5897

Makinenin Düzeltmiş Değeri = Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulacak Makine Bedeli x

Düzeltilme Katsayısı

= 11.366.088,63 TL x 6,5897

= 74.899.114,25 TL

Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına Eklenecek Tutar =
Makinenin Düzeltmiş Değeri – Toplam Makine Maliyeti
= 74.899.114,63 TL – 12.000.000,00 TL
= **62.889.114,63 TL**

31.12.2023

253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	62.889.114,63
253.01 Tesis Makine ve Cihazlar Enf. Farkı Hesabı	
698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HES.	62.889.114,63

Birikmiş amortismanlar, ait oldukları varlığın bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrası ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilir.

Faydalı ömürlerini (amortisman süresini) tamamlamış, ancak işletme kayıtlarında iz bedeli ile takip edilmeye devam edilen amortismanlara tabi iktisadi kıymetleri, 5024 Sayılı Kanun ile getirilen enflasyon düzeltmesi hükümlerine tabi tutup tutmamakta mükellefler serbest bırakılmıştır.

Enflasyon düzeltmesinde iktisadi kıymetlere ilişkin **birikmiş amortismanların kanuni süresinde ayrılması gereken tutardan daha düşük** olduğunun tespit edilmesi durumunda, iktisadi kıymetin ilgili kanuni süresinde ayrılmayan amortisman tutarı, fiilen ayrılmış kabul edilecektir.

Bu durumda amortisman süresi **dolmuş olanlar** ve **dolmamış olanların** ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. **Amortisman süresi dolmuş olanlarda ayrılmamış amortisman 698 Enflasyon Düzeltme Hesabının Borcuna, 257 Birikmiş Amortismanlar hesabının alacağına kaydedilecektir.** Amortisman süresi dolmamış olanların ise ayrılmamış amortismanları yine aynı kayıt ile düzeltildikten sonra varlığın brüt değeri ve birikmiş amortismanı enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Enflasyon düzeltmesinde iktisadi kıymetlere ilişkin **birikmiş amortismanların kanuni süresinde ayrılması gereken tutardan daha düşük** olduğunun tespit edilmesi durumun-

da, iktisadi kıymetin ilgili kanuni süresinde ayrılmayan amortisman tutarı, fiilen ayrılmış kabul edilecektir.

Bu durumda amortisman süresi **dolmuş olanlar** ve **dolmamış olanların** ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. **Amortisman süresi dolmuş olanlarda ayrılmamış amortisman 698 Enflasyon Düzeltme Hesabının Borcuna, 257 Birikmiş Amortismanlar hesabının alacağına kaydedilecektir.** Amortisman süresi dolmamış olanların ise ayrılmamış amortismanları yine aynı kayıt ile düzeltildikten sonra varlığın brüt değeri ve birikmiş amortismanı enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

31.12.2023 tarihli bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan kar veya zarar farkı, Geçmiş Yıllar Karları veya Geçmiş Yıllar Zararları hesabının alt hesaplarında izlenir.

Diğer öz sermaye kalemleri ise (temelde yeniden değerlendirme artış fonları) düzeltilmiş bilançoda gösterilmez.

Bunlar, geçmiş yıllar karları veya geçmiş yıllar zararları hesaplarına aktararak kapatılır.

Stoklar, maliyet bedeli ile düzeltmeye tabi tutulurlar.

-Stokların düzeltilmesinde, stokun işletme aktifine girdiği tarihten (deftere kayıt tarihi) itibaren düzeltme katsayısı uygulanarak (**gerçek yöntem**) düzeltme yapılabilir.

-Bununla birlikte, düzeltme işleminde top-

lulaştırılmış yöntemler de uygulanabilir. Ancak, **toplulaştırılmış yöntemlerden birini seçen mükellefler**, seçtikleri yöntemden, bu seçimi yaptıkları hesap dönemi dahil olmak üzere **üçüncü hesap döneminin sonuna kadar dönemezler**.

Aşağıda, stokların deftere kayıt tarihinden (gerçek yönetime göre) itibaren düzeltilmesine ilişkin örnek yer almaktadır:

Örnek: ABC İşletmesi'nin 31.12.2023 tarihli bilançosundaki **Ticari Mallar** stokunun maliye

Ticari Malların Aktife Giriş Dönemleri	Ticari Malların Maliyeti (TL)
Ocak 2023	420.000,00
Temmuz 2023	1.200.000,00
Aralık 2023	830.000,00
Toplam	2.450.000,00

Yİ-ÜFE	Düzeltilme Katsayıları
Ocak 2023 – 2.024,06	$3.128,08 / 2.024,06 = 1,5454$
Temmuz 2023 – 2.760,50	$3.128,08 / 2.760,50 = 1,1331$
Aralık 2023 – 3.128,08	$3.128,08 / 3.128,08 = 1,0000$

Ticari Mallar Stokunun Düzeltilmesi :

Ocak 2023	420.000,00 TL x 1,5454 =	649.068,00 TL
Temmuz 2023	1.200.000,00 TL x 1,1331 =	1.597.200,00 TL
Aralık 2023	830.000,00 TL x 1,0000 =	<u>830.000,00 TL</u>
		3.076.268,00 TL

Ticari Mallar Hesabına Eklenecek Tutar = Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri – Ticari Mallar Stoku Maliyeti

$$= 3.076.268,00 \text{ TL} - 2.450.000,00 \text{ TL}$$

$$= 626.268,00 \text{ TL}$$

Ticari Mallar Stokunun Düzeltilmesi :

Ocak 2023	420.000,00 TL x 1,5454 =	649.068,00 TL
Temmuz 2023	1.200.000,00 TL x 1,1331 =	1.597.200,00 TL
Aralık 2023	830.000,00 TL x 1,0000 =	<u>830.000,00 TL</u>
		3.076.268,00 TL

Ticari Mallar Hesabına Eklenecek Tutar = Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri – Ticari Mallar Stoku Maliyeti

= 3.076.268,00 TL – 2.450.000,00 TL

= 626.268,00 TL

31.12.2023	
153 TİCARİ MALLAR HESABI	626.268,00
153.01 Ticari Mallar Enf. Farkı Hesabı	
698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HES.	626.268,00

Stokların enflasyon düzeltmesinde toplulaştırılmış yöntemler de kullanılabilir.

Mükellefler 31.12.2023 tarihli bilançolarındaki stokların düzeltmeye esas tutarlarını, düzeltmede esas alınacak tarihlere (stokların deftere kayıt tarihi) bağlı kalmaksızın;

a-Dönem ortalama düzeltme katsayısı (basit ortalama yöntemi) ile veya

b-Stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile düzeltme işlemini gerçekleştirebileceklerdir.

Enflasyon düzeltme şartlarının devamına bağlı olarak, 2024 yılı ve izleyen hesap dönemlerinde yapılacak stokların düzeltme işlemlerinde, **stok devir hızı yöntemi yerine, hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi** kullanılacaktır.

HESAPLAMA:

Eylül 2023 Endeksi : 2.920,40

Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08

Bilanço Ayı Endeksi

Dönem Ort. Düz. Katsayısı = -----

(Bilanço Ayı Endeksi + Bir Önceki Geçici Vergi Ayı Endeksi) / 2

3.128,08

Dönem Ort. Düz. Katsayısı = -----

(3.128,08 + 2.920,40) / 2

Topplulaştırılmış yöntemler ile düzeltmeye tabi tutulan stokların maliyet bedelinde yer alan reel olmayan finansman maliyetlerinin düşülmesi isteğe bağlıdır.

30.11.2023 tarihli Bilançodaki Stokların Topplulaştırılmış Yöntemler İle Düzeltmesi

1)Basit Ortalama Yöntemi:

ABC İşletmesi'nin 31.12.2023 tarihli bilançosundaki Ticari Mallar stokunun maliyeti 8.340.000,00 TL'dir. Söz konusu stokların ayrımı ve aktife giriş tarihleri sağlıklı olarak belirlenememektedir. Stoklar, basit ortalama yöntemi ile düzeltmeye tabi tutulacaktır.

HESAPLAMA:

3.128,08

Dönem Ort. Düz. Katsayısı = ----- = 1,0343

3.024,24

Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri = Ticari Mallar Stoku Maliyeti x Düzeltme Katsayısı
= 8.340.000,00 TL x 1,0343

= 8.626.062,00 TL

Ticari Mallar Hes. Eklenecek Tutar = Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri – Ticari Mallar Stoku Maliyeti
= 8.626.062,00 TL – 8.340.000,00 TL**ENFLASYON DÜZELTME FARKI = 286.062,00 TL**

31.12.2023

153 TİCARİ MALLAR HESABI 286.062,00

153.99 Ticari Mallar Enf. Farkı Hesabı

698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HES. 286.062,00

2)Stok Devir Hızı Yöntemi :

Bu yöntemi uygulamayı tercih eden mükellefler; öncelikle stok devir hızını, sonrasında ortalama stokta kalma süresini hesaplayacaklar ve sonucunda da 31.12.2023 tarihli bilançoda görünen stokların hangi aydan kaldığını bulacaklardır.

Örnek: ABC İşletmesi, stoklarını stok devir hızı yöntemi ile enflasyon düzeltmesine tabi tutmaktadır. Stoklara ve satılan ticari mallar maliyetine ilişkin bilgiler aşağıdadır:

31.12.2022 Tarihindeki Ticari Mallar Maliyeti 1.935.000,00 TL

31.12.2023 Tarihindeki Ticari Mallar Maliyeti 2.347.000,00 TL

01.01.2023-31.12.2023 Dönemi Satılan Ticari Mallar Maliyeti 9.250.200,00 TL

Çözüm:

Dönemin Satılan Ticari Mallar Maliyeti

Stok Devir Hızı = -----

(Dönem Başı Ticari Mallar Stoku + Dönem Sonu Ticari Mallar Stoku) / 2

9.250.200,00 TL

9.250.200,00 TL

Stok Devir Hızı = ----- = ----- = **4,32**

(1.935.000,00 TL + 2.347.000,00 TL) / 2 2.141.000,00 TL

Dönem Gün Sayısı 365 gün

Ortalama Stokta Kalma Süresi = ----- = ----- = 84,49 gün

Stok Devir Hızı 4,32

31.12.2023 tarihi itibarıyla 84,49 gün önce aktife girmiş olan ticari mallar stokta bulunmaktadır. Dolayısıyla stoklar, 2023 yılı Ekim ayında satın alınan ticari mallardan oluşmaktadır.

Düzeltilme Katsayısı = Aralık 2023 Endeksi / Ekim 2023 Endeksi

$$= 3.128,08 / 3.060,20 = 1,0221$$

Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri = Ticari Mallar Stoku Maliyeti x Düzeltilme Katsayısı

$$= 2.347.000,00 \text{ TL} \times 1,0221$$

$$= 2.398.868,70 \text{ TL}$$

Ticari Mal. Hesabına Eklenecek Enf. Farkı Tutarı =

Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri – Ticari Mallar Stoku Maliyeti =

$$2.398.868,70 \text{ TL} - 2.347.000,00 \text{ TL}$$

$$= 51.868,70 \text{ TL}$$

Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri =

Ticari Mallar Stoku Maliyeti x Düzeltilme Katsayısı

$$= 2.347.000,00 \text{ TL} \times 1,0221$$

$$= 2.398.868,70 \text{ TL}$$

Ticari Mal. Hesabına Eklenecek Enf. Farkı Tutarı =

Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri – Ticari Mallar Stoku Maliyeti

$$= 2.398.868,70 \text{ TL} - 2.347.000,00 \text{ TL}$$

$$= 51.868,70 \text{ TL}$$

2024 Yılı ve İzleyen Dönemlerde Stokların Toplulaştırılmış Yöntemler İle Düzeltilmesi

1)Basit Ortalama Yöntemi:

Örnek: ABC İşletmesi'nin 31.12.2023 tarihli bilançosunda yer alan ticari mal stokları enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmuş olup, işletmenin 31.03.2024 tarihli (2024/1. Geçici Vergi dönemi sonu) bilançosundaki ticari mal stokları 4.320.000,00 TL'dir. İşletme, toplulaştırılmış yöntemlerden basit ortalama yöntemini uygulamayı tercih ederek 31.03.2024 tarihli stoklarını düzeltmeye tabi tutmuştur.

Mart 2024 Endeksi : 4.066,50

Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08

Bilanço Ayı Endeksi

Dönem Ort. Düz. Katsayısı = -----

$$(\text{Bilanço Ayı Endeksi} + \text{Bir Önceki Geçici Vergi Ayı Endeksi}) / 2$$

$$4.066,50$$

Dönem Ort. Düz. Katsayısı = -----

$$(4.066,50 + 3.128,08) / 2$$

Mart 2024 Endeksi : 4.066,50

Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08

Bilanço Ayı Endeksi

$$\text{Dönem Ort. Düz. Katsayısı} = \frac{\text{Bilanço Ayı Endeksi} + \text{Bir Önceki Geçici Vergi Ayı Endeksi}}{2}$$

$$4.066,50$$

$$\text{Dönem Ort. Düz. Katsayısı} = \frac{(4.066,50 + 3.128,08)}{2}$$

Mart 2024 Endeksi : 4.066,50

Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08

Bilanço Ayı Endeksi

$$\text{Dönem Ort. Düz. Katsayısı} = \frac{\text{Bilanço Ayı Endeksi} + \text{Bir Önceki Geçici Vergi Ayı Endeksi}}{2}$$

$$4.066,50$$

$$\text{Dönem Ort. Düz. Katsayısı} = \frac{(4.066,50 + 3.128,08)}{2}$$

2)Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi

(Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Dönem Başı Stokun İlgili Dönemin Sonuna Taşınmış Değeri) + (Dönem İçi Alış ve Giderlerin Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Değerleri)

$$\text{Hareketli Ağırlıklı Ort. Düz. Kat.} = \frac{\text{(Dönem Başı Stoku)} + \text{(Dönem İçi Alış ve Giderleri)}}{\text{Dönem Ort. Düz. Katsayısı}}$$

2)Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi

Örnek: ABC İşletmesi'nin 31.12.2023 tarihli bilançosu enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuştur. 2024 yılında enflasyon düzeltmesi yapma koşulları devam etmektedir.

31.12.2023 tarihli düzeltilmiş bilançodaki ticari mallar stoku 2.390.000 TL'dir. 2024 yılı 1. Geçici Vergi Döneminde (Ocak- Şubat ve Mart ayları) işletmeye giren ve çıkan ticari malların maliyet bedelleri aşağıda verilmiştir:

Dönemler	Girişler (TL)	Çıkışlar (TL)	Dönem Sonu Stoku (TL)
Dönem Başı Stoku	2.390.000,00		2.390.000,00
Ocak 2024	1.450.000,00	1.340.000,00	2.500.000,00
Şubat 2024	1.980.000,00	2.150.000,00	2.330.000,00
Mart 2024	1.742.000,00	1.950.000,00	2.122.000,00
Toplam	7.562.000,00	5.440.000,00	2.122.000,00

1.Adım: Enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş dönem başı stokunun ilgili dönemin sonuna taşınmış değerinin bulunması.

Finansal Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Fiyat Endeksi

Taşıma Katsayısı = -----

Bir Önceki Dönemin Sonundaki Fiyat Endeksi

Aralık 2023 Endeksi : 3.128,08

Ocak 2024 Endeksi : 3.340,70

Şubat 2024 Endeksi : 3.810,25

Mart 2024 Endeksi : 4.066,50

2024 Yılı Mart Ayına İlişkin Fiyat Endeksi 4.066,50

Taşıma Katsayısı = ----- = ----- = 1,2999

2023 Yılı Aralık Ayına İlişkin Fiyat Endeksi 3.128,08

31.12.2023 Tarihindeki Düz. Ticari Mal. Stok. Taşınmış Değeri

= Düzeltmeye Esas Tutar x Taşıma Katsayısı

= 2.390.000,00 TL x 1,2999

= **3.106.761,00 TL**

2.Adım: Dönem içi alışların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş değerlerinin bulunması

2024 Yılı Düzeltme Katsayıları:

Mart 2024 Yİ-ÜFE 4.066,50

Ocak 2024 Dönemindeki Girişlerin Düzeltme Katsayısı = ----- = ----- = **1,2173**

Ocak 2024 Yİ-ÜFE 3.340,70

Mart 2024 Yİ-ÜFE 4.066,50

Şubat 2024 Dönemindeki Girişlerin Düzeltme Katsayısı = ----- = ----- = **1,0673**

Şubat 2024 Yİ-ÜFE 3.810,25

Mart 2024 Yİ-ÜFE 4.066,50

Mart 2024 Dönemindeki Girişlerin Düzeltme Katsayısı = --- ----- = ----- = **1,0000**

Mart 2024 Yİ-ÜFE 4.066,50

Dönemler	Girişler (TL)	Düzeltme Katsayıları	Düzeltilmiş Değer (TL)
Ocak 2024	1.450.000,00	1,2173	1.765.085,00
Şubat 2024	1.980.000,00	1,0673	2.113.254,00
Mart 2024	1.742.000,00	1,0000	1.742.000,00
Toplam	5.172.000,00		5.620.339,00

3.Adım: Hareketli ağırlıklı ortalama düzeltme katsayısı kullanılarak dönem sonu stok ve dönem içi alış ve giderlerin düzeltilmiş tutarlarının bulunması.

$$3.106.761,00 \text{ TL} + 5.620.339,00 \text{ TL}$$

Hareketli Ağırlıklı Ort. Düz. Kat. = -----

$$2.390.000,00 \text{ TL} + 5.172.000,00 \text{ TL}$$

$$8.727.100,00 \text{ TL}$$

$$= \text{-----} = \mathbf{1,1540}$$

$$7.562.000,00 \text{ TL}$$

Dönem Sonu Stoku Düzeltilmiş Değeri =

Dönem Sonu Stoku x Hareketli Ağırlıklı Ort. Düz. Katsayısı

$$= 2.122.000,00 \text{ TL} \times 1,1540$$

$$= 2.448.788,00 \text{ TL}$$

Ticari Mallar Hesabına Eklenecek Tutar =

Ticari Malların Düzeltilmiş Değeri – Ticari Mallar Stoku Maliyeti

$$= 2.448.788,00 \text{ TL} - 2.122.000,00 \text{ TL}$$

$$= \mathbf{326.788,00 \text{ TL}}$$

Maddi Duran Varlıklar grubunda yer alan kalemler, parasal olmayan varlık niteliğinde olup, genel olarak maliyet bedeli üzerinden ve defterlere kayıt tarihindeki endeks kullanılarak hesaplanan düzeltme katsayıları ile enflasyon düzeltmesine tabi tutulurlar.

Bu varlıkların bilançoda yer alan değerlerinden maliyet bedeline ulaşılırken bu değerlerin içerisindeki **yeniden değerlendirme artışları ve reel olmayan finansman maliyetlerinin düşülmesi gerekmektedir.**

Örnek: ABC İşletmesi, 10.04.2020 tarihinde 100.000,00 TL'ye satın aldığı (maliyet bedeli) bir kamyoneti, her yıl amortismanına tabi tutmuş ve yeniden değerlendirme yapmıştır. Kamyonetin maliyetine dahil edilmiş reel olmayan finansman maliyeti bulunmamaktadır. Kamyonete normal amortisman yöntemi uygulanarak her yıl % 20 amortisman ayrılmıştır. Yıllar itibarıyla kamyonete ilişkin amortismanlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıllar	Maliyet Bedeli (TL)	Amortisman Oranı	Cari Yıl Amortisman Gideri (TL)	Birikmiş Amortismanlar (TL)
2020	100.000,00	% 20	20.000,00	20.000,00
2021	100.000,00	% 20	20.000,00	40.000,00

31.12.2021 tarihi itibarıyla kamyonetin defter değeri 100.000,00 TL, birikmiş amortismanları 40.000,00 TL'dir. Kamyonet, daha önce 213 sayılı Kanun'un geçici 31. maddesi kapsamında yeniden değerlemeye tabi **utulmamıştır**. İşletme, 2022 yılında 213 sayılı Kanun'un mükerrer geçici 32. maddesi ve 298 inci maddesinin (ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapmıştır.

Not: 4. geçici vergi dönemi kaldırılmış olduğundan, 2023 yılı sonu itibarıyla mükelleflerce önce mükerrerce 298/Ç uyarınca yeniden değerlendirme yapıp, amortisman gi-

derinin buna göre tespit edilip daha sonra enflasyon düzeltmesi yapılabiliyor yapılamayacağı konusu şu an için belirsizdir. **Ancak, 31.12.2023 düzeltileceği için, bu tarihte yeniden değerlendirme yapmak olanaklı değildir.**

Geçici 32. madde kapsamında yapılacak yeniden değerlemede kullanılacak yeniden değerlendirme oranı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

- Nisan 2020 Yİ-ÜFE Endeksi 474,69

- Aralık 2021 Yİ-ÜFE Endeksi 1.022,25

Aralık 2021 Endeksi 1.022,25

Yeniden Değerleme Oranı = ----- = ----- = 2,1535

Nisan 2020 Endeksi 474,69

	Yeniden Değerleme- ye Esas Tutar (TL) (a)	Yeniden Değerleme Oranı (b)	Yeniden De- ğerleme Değer Artışı (TL) (c) = (a) x (b)	Yeniden Değerlenmiş Tutar (TL) (d) = (a) + (c)
Kamyonet	100.000,00	2,1535	115.350,00	215.350,00
Birikmiş Amort. (-)	40.000,00	2,1535	46.140,00	86.140,00
Net Bilanço Ak- tif Değeri	60.000,00			129.210,00
Net Değer Artışı			69.210,00	

YENİDEN DEĞERLEME İŞLEMİ KAYDI AŞAĞIDAKİ GİBİDİR:

XX.XX..2022

254 TAŞITLAR HESABI	115.350,00
254.01 Geçici 32. Madde Yeniden Değerleme	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HES.	46.140,00
257.01 Geçici 32. Madde Yeniden Değerleme	
522 MDV YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI H.	69.210,00
522.01 Geçici 32. Madde Yeniden Değerleme	

İşletme aktifine kayıtlı kamyonete, 213 sayılı Kanun'un mükerrer 298. maddesinin (ç) fıkrası kapsamında 2022 yılı dönem sonunda yeniden değerlendirme yapmıştır (2022 yılı yeniden değerlendirme oranı % 122,93)

	Yeniden Değerlemeye Esas Tutar (TL) (a)	Yeniden Değerleme Oranı (b)	Yeniden Değerleme Değer Artışı (TL) (c) = (a x b)	Yeniden Değerlenmiş Tutar (TL) (d) = (a + c)
Kamyonet	215.350,00	% 122,93	264.729,75	480.079,75
Birikmiş Amort. (-)	86.140,00	% 122,93	105.891,90	192.031,90
Net Bilanço Aktif Değeri	129.210,00			288.047,85
Net Değer Artışı			158.837,85	

31.12.2022

254 TAŞITLAR HESABI

264.729,75

254.01 Mükerrer 298 (ç) Madde Yeniden Değerleme

257 BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR H.

105.891,90

257.01 Mükerrer 298 (ç) Madde Yeniden Değerleme

522 MDV YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI H.

158.837,85

522.01 Mükerrer 298 (ç) Madde Yeniden Değerleme

31.12.2022 tarihindeki amortismanlar, kamyonetin yeniden değerlendirilmiş tutarı üzerinden ayrılacaktır.

Açılış)	100.000,00
1)	115.350,00
2)	264.729,75
480.079,75	

31.12.2022 Tarihindeki Amortisman Gideri

= 480.079,75 TL x % 20

= 96.015,95 TL

3 31.12.2022

760 PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞ. GİD. HESABI

96.015,95

760.01 Amortisman Giderleri

257 BİRİKMIŞ AMORT. HESABI

96.015,95

257.04 Taşıt Birikmiş Amortismanı

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESAP HAREKETLERİ

	Açılış)	40.000,00
	1)	46.140,00
	2)	105.891,90
	3)	<u>96.015,95</u>
	288.047,85	

522 MDV. YENİDEN DEĞERLEME HESAP HAREKETLERİ

	1)	69.210,00
	2)	158.837,85
	228.047,85	

31.12.2022 tarihli bilançoda Taşıtlar (Kamyonet) 480.079,75 TL, Birikmiş Amortismanlar 288.047,85 TL ve MDV Yeniden Değerleme Artışları 228.047,85 TL olacaktır.

İşletme, 2023 yılında yeniden değerlendirme yapmamıştır.

31.12.2023 Tarihindeki Amortisman Gideri =

$$= 480.079,75 \text{ TL} \times \% 20$$

$$= \mathbf{96.015,95 \text{ TL}}$$

1 _____ 31.12.2023 _____

760 PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞ. GİD. HESABI 96.015,95

760.01 Amortisman Giderleri

257 BİRİKMİŞ AMORT. HESABI 96.015,95

257.04 Taşıtlar Birikmiş Amortismanı

31.12.2023 tarihli bilançoda Taşıtlar (Kamyonet) 480.079,75 TL, Birikmiş Amortismanlar (288.047,85 TL + 96.015,95 TL =) 384.063,80 TL ve MDV Yeniden Değerleme Artışları 228.047,85 TL olacaktır.

31.12.2023 tarihindeki enflasyon düzeltmesi işlemleri aşağıda yer almaktadır:

Aralık 2023 Endeksi 3.128,08

Düzeltilme Katsayısı= ----- = ----- = **1,5476**

Aralık 2022 Endeksi 2.021,19

Taşıtların Düzeltilmiş Değeri =

Taşıtların Düzeltmeye Esas Değeri x Düzeltme Katsayısı

$$= 480.079,75 \text{ TL} \times 1,5476$$

$$= \mathbf{742.971,42 \text{ TL}}$$

Taşıtlar Hes. Eklenecek Tutar =

$$\begin{aligned} & \text{Taşıtların Düzelt. Değeri} - \text{Taşıtların Bilançodaki Değeri} \\ & = 742.971,42 \text{ TL} - 480.079,75 \text{ TL} \\ & = \mathbf{262.891,67 \text{ TL}} \end{aligned}$$

Taşıtların Değerindeki Artış Oranı = $262.891,67 \text{ TL} / 480.079,75 \text{ TL} = \mathbf{0,5476}$

Düzeltilmiş B. Amort. =

$$\begin{aligned} & \text{Taşıtların Bilançodaki Birikmiş Amortismanları} \times (1 + \text{Artış Oranı}) \\ & = 384.063,80 \text{ TL} \times (1 + 0,5476) \\ & = 384.063,80 \text{ TL} \times 1,5476 \\ & = \mathbf{594.377,14 \text{ TL}} \end{aligned}$$

B. Amort. Hesabına Eklenecek Tutar =

$$\begin{aligned} & \text{Düz. B. Amortisman} - \text{Bilançodaki B. Amort.} \\ & = 594.377,14 \text{ TL} - 384.063,80 \text{ TL} \\ & = \mathbf{210.313,34 \text{ TL}} \end{aligned}$$

Düzeltilme öncesindeki 31.12.2023 tarihli bilançoda yer alan MDV Yeniden Değerleme Artışları 570 Geçmiş Yıllar Karları Hesabına aktarılacaktır.

4	31.12.2023	
522 M.D.V. YENİDEN DEĞ. ARTIŞLARI HESABI		228.047,85
570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI		228.047,85
570.99 31.12.2023 Enflasyon Düz.		

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLARIN ENFLASYON DÜZELTMESİ

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan yapılmakta olan yatırımlara ilişkin tutarların düzeltilmesi; söz konusu yatırımlara ait geçmiş her ay sonu itibariyle kesinleşmiş harcama tutarlarının (reel olmayan finansman maliyeti var ise düşülmesi şartıyla) **o ayın düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması yoluyla bulunacak düzeltme katsayısı** ile çarpılması ve bulunan bu tutarların toplanması suretiyle yapılacaktır

SERMAYE HESABININ ENFLASYON DÜZELTMESİ

Sermayenin Enflasyon Düzeltmesi:

Sermayenin Düzeltilmiş Değeri =

$$1.000.000,00 \text{ TL} \times 5,3620 = 5.362.000,00 \text{ TL}$$

Sermaye Enflasyon Farkı = $5.362.000,00 \text{ TL} - 1.000.000,00 \text{ TL}$

$$= 4.362.000,00 \text{ TL}$$

5

698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HESABI	4.362.000,00
502 SERMAYE DÜZ. OLUMLU FARK. HES.	4.362.000,00

FİNANSAL KİRALAMA KAPSAMINDAKİ KIYMETLERİN ENFLASYON DÜZELTMESİ

VUK'un mükerrer 290 ıncı maddesinin yürürlüğe girdiği 1/7/2003 tarihinden sonra düzenlenen sözleşmelere istinaden kiralanmış iktisadi kıymetler, **kiracı tarafından amortismanına tabi tutulmaktadır.**

Bu çerçevede, **finansal kiralama işlemlerinde**, kiraya verilen iktisadi kıymetlerin, **kiracılar tarafından enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir.**

YEDEK AKÇELERİN ENFLASYON DÜZELTMESİ

Yedek akçeler parasal olmayan kalem sayıldıklarından enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Düzeltilmiş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan (Kurumlar vergisi ödenmiş kazanç üzerinden ayrılmış) kâr yedeklerinin ve bunların düzeltilmesi sonucunda meydana gelen **enflasyon düzeltme farklarının sermayeye ilave edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.**

Yasal Yedeklerin Enflasyon Düzeltmesi:

31.03.2022 Tarihinde Ayrılan Yasal Yedeklerin Düzeltilmesi

$$\begin{aligned} \text{Yasal Yedeklerin Düzeltmiş Değeri} &= 30.000,00 \text{ TL} \times 2,3664 \\ &= \mathbf{70.992,00 \text{ TL}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Yasal Yedekler Enflasyon Farkı} &= 70.992,00 \text{ TL} - 30.000,00 \text{ TL} \\ &= \mathbf{40.992,00 \text{ TL}} \end{aligned}$$

31.03.2023 Tarihinde Ayrılan Yasal Yedeklerin Düzeltilmesi

$$\begin{aligned} \text{Yasal Yedeklerin Düzeltmiş Değeri} &= 60.000,00 \text{ TL} \times 1,3840 \\ &= \mathbf{83.040,00 \text{ TL}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Yasal Yedekler Enflasyon Farkı} &= 83.040,00 \text{ TL} - 60.000,00 \text{ TL} \\ &= \mathbf{23.040,00 \text{ TL}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Düzeltilmiş Yasal Yedekler Toplamı} &= 70.992,00 \text{ TL} + 83.040,00 \text{ TL} \\ &= \mathbf{154.032,00 \text{ TL}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Toplam Yasal Yedekler Enflasyon Farkı} &= 40.992,00 \text{ TL} + 23.040,00 \text{ TL} \\ &= \mathbf{64.032,00 \text{ TL}} \end{aligned}$$

6 _____ 31.12.2023 _____

698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HESABI	64.032,00
540 YASAL YEDEKLER HES.	64.032,00
540.01 Yasal Yed. Enf. Fark Hes.	

2023 YILI SONUNDAKİ ENFLASYON DÜZELTMESİ HESABI İŞLEMLERİ

698- Enflasyon Düzeltmesi Hesabı 3.785.416,91 TL borç bakiyesi verecektir. Bakiye, 580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı'na aktarılacaktır.

_____ 31.12.2023 _____

580 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HES.	3.785.416,91
580.01 31.12.2023 Enflasyon Düzeltmesi Zararı	

698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HES.	3.785.416,91
-------------------------------	--------------

2023 Yılı için 698 Nolu Enflasyon Düzeltme Hesabında yer alan BORÇ veya ALACAK Bakiyesi 580 veya 570 Hesaba Aktarılarak kapatılır.

Enflasyon Düzeltme Farkları 2023 yılının VERGİLEMESİNİ ETKİLEMEZ.

2024 YILINDA ENFLASYON DÜZELTMESİ HESABI İŞLEMLERİ

698- Enflasyon Düzeltmesi Hesabı 3.785.416,91 TL borç bakiyesi verecektir. Bakiye, 580- Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı'na aktarılacaktır.

31.12.2023

580 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HES.	3.785.416,91
----------------------------------	--------------

580.01 31.12.2023 Enflasyon Düzeltmesi Zararı

698 ENFLASYON DÜZELTMESİ HES.	3.785.416,91
-------------------------------	--------------

2023 Yılı için 698 Nolu Enflasyon Düzeltme Hesabında yer alan BORÇ veya ALACAK Bakiyesi 580 veya 570 Hesaba Aktarılarak kapatılır.

ENFLASYON FARKININ FARKLI HESAPLARA AKTARILMASI

Enflasyon Düzeltme Farkları 2023 yılının VERGİLEMESİNİ ETKİLEMEZ.

Enflasyon Fark Hesaplarının Nakledilmesi: Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, **bu dönemde vergiye tâbi tutulur.**

Ancak; **öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları** düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilir; bu işlemler kâr dağıtımını sayılmaz.

YILLARA SARI İŞLERDE ENFLASYON DÜZELTMESİ

Yıllara Sair İnşaat ve Onarım İş Yapan Mükellefler: Yıllara sari inşaat işi ile ilgili hesaplarının düzeltilmesi sonucu oluşan farklar 697 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı'na kaydedecek ve bu hesabın bakiyesi 178 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı/ 358 Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı'na aktarılacak ve 178/358 Hesapların bakiyesi için bitiminde sonuç hesaplarına aktararak kapatılacaktır.

Enflasyon Düzeltmesi Yapılan Varlıkların Elden Çıkarılması

Düzeltilmiş Parasal Olmayan Kalemlerin Elden Çıkarılması:

Enflasyon düzeltmesine tâbi tutulan parasal olmayan kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları **maliyet olarak** dikkate alınacaktır.

Ancak, düzeltme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço da yer alan parasal olmayan kıymetlerden **amortismanına tabi olmayan kıymetlerin**, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır.